

KAZANÇLARI BASİT USULDE TESPİT EDİLEN MÜKELLEFLERDE **GELİR VERGİSİ İSTİSNASI**

Vergi Geleceğimizdir

Ayrıntılı Bilgi İçin

gib.gov.tr

Bu Rehber, yayım tarihinde yürürlükte olan mevzuat dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Mevzuat bilgilerine ve güncel haberlere, Başkanlığımız;

- İnternet sayfasından,
- Doğrulanmış ve resmi sosyal medya hesaplarından,
- e-Posta bilgilendirme sisteminden,
- Dijital Vergi Asistanından (GiBi),

ulaşabilirsiniz.

Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı

Şubat / 2025

Yayın No: 546

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	5
A. KAZANÇLARI BASIT USULDE TESPİT EDİLEN MÜKELLEFLER	5
1. Basit Usulde Ticari Kazancın Tespiti	6
2. Basit Usulde Tespit Olunan Kazançlarda Gelir Vergisi İstisnası	6
3. Basit Usule Tabi Olmanın Şartları	7
3.1. Genel Şartlar	7
3.2. Özel Şartlar	8
4. Basit Usulden Yararlanamayacak Olanlar	11
4.1. Bakanlar Kurulu Kararları ile Gerçek Usulde Vergilendirme Kapsamına Alınan Mükellefler	12
5. Ortaklıklarda Basit Usule Tabi Olmanın Şartları	14
6. Basit Usulden Gerçek Usule Geçiş	14
7. Gerçek Usulden Basit Usule Geçiş	15
8. Basit Usulde Tespit Olunan Kazançlarda Özellik Gösteren Durumlar	17
B. KAZANÇLARI BASIT USULDE TESPİT OLUNAN MÜKELLEFLERDE DEFTER-BEYAN SİSTEMİ	20
C. BASIT USULE TABİ MÜKELLEFLERE İLİŞKİN DİĞER HUSUSLAR	22
1. Yıllık Beyanname Verilmemesi	22
2. Vergi Levhası Alınmaması	22
3. Bildirim Yükümlülüğü	23
3.1. İşe Başlama	23
3.2. Değişiklikler (Adres Değişikliği, İş Değişikliği, İşletmede Değişiklik)	24
3.3. İşi Bırakma	24
4. Belge Düzeni	25
4.1. Kullanılacak Belgeler	25
4.2. Belge Temini	25
4.3. Belge Düzenlenmesinde Uyulacak Esaslar	25

4.4. Belgelerin İptali	26
4.5. Kayıtların Tutulması	26
4.6. İktisadi Kiymetlerin Satışında Belge Düzenlenmesi	27
4.7. Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanlıltıcı Belge Düzenlediği veya Kullandığı Tespit Edilen Mükelleflerin Durumu	27
5. Muhafaza ve İbraz Yükümlülüğü	27
6. Tevsik Zorunluluğu	28
7. Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanılması	29
8. Basit Usule Tabi Mükelleflerin Yanında Çalışan Ücretlilerin Durumu	29
9. İş Yerinin Kira Olması Halinde Kira Ödemesi	31
10. Kazançları Basit Usulde Tespit Edilen Mükelleflerde Genç Girişimci Kazanç İstisnası	31
11. Kazançları Basit Usulde Tespit Edilen Mükelleflerde Katma Değer Vergisi Uygulaması	32

GİRİŞ

Bu Rehberde; basit usulde ticari kazancın tespiti, basit usule tabi mükelleflere sağlanan avantaj ve kolaylıklar, basit usulde gelir vergisi istisnası, basit usule tabi olmanın genel ve özel şartları, basit usulden yararlanamayacak olanlar ile basit usule tabi olanların uyması gereken diğer yükümlülükler hakkında açıklamalar ve örnekler yer almaktadır.

A. KAZANÇLARI BASIT USULDE TESPİT EDİLEN MÜKELLEFLER

Gelir Vergisi Kanununa göre ticaret ve sanat erbabı, kazancın tespit usulü bakımından ikiye ayrılmaktadır.

- Basit usulde ticari kazanç elde edenler
- Gerçek usulde (bilanço ve işletme hesabı esası) ticari kazanç elde edenler

Kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflere, gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden farklı olarak bir takım kolaylıklar sağlanmıştır.

Kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflere sağlanan avantaj ve kolaylıklar

- Kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerin ticari kazançları gelir vergisinden istisnadır.
- Basit usulde kazanç istisnasından yararlanacak olan mükellefler, istisna kapsamındaki bu kazançlar için yıllık beyanname vermeyecek ve diğer gelirleri (gayrimenkul sermaye iradı, menkul sermaye iradı vb.) dolayısıyla beyanname vermeleri halinde de bu kazançlarını beyannameye dahil etmeyeceklerdir.
- Kazançları basit usulde tespit edilen mükellefler tarafından defter tutulmaz. Alınan ve verilen belgelerin kayıtları “aracılık ve sorumluluk sözleşmesi” düzenlenen meslek odası veya meslek mensupları aracılığıyla Defter-Beyan Sistemi üzerinden tutulur.
- Vergi tevkifi yapılmaz ve muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmez (Ancak 5510 sayılı Kanuna göre sigortalı çalışanları bildirmekle yükümlü olanlar, muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermek zorundadırlar.).
- Geçici vergi beyannamesi verilmez.
- Kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerin teslim ve hizmetleri KDV'den istisna edilmiş olup, bu mükellefler tarafından KDV Beyannamesi verilmeyecektir.

1. Basit Usulde Ticari Kazancın Tespiti

Basit usulde ticari kazanç, bir hesap dönemi içinde elde edilen hasılat ile giderler ve satılan malların alış bedelleri arasındaki müspet farktır. Bu fark, faaliyetle ilgili olarak alınması ve verilmesi mecburi olan alış ve giderler ve hâsilatlara ilişkin belgelerde yazılı tutarlara göre hesaplanır.

Kazancın bu şekilde tespiti sırasında emtia ticareti ile uğraşanlarca;

- Hesap dönemi sonundaki emtia mevcudunun değeri hâsilata,
- Hesap dönemi başındaki emtia mevcudunun değeri giderlere,

ilave edilir. Ancak, kullanılan sabit kıymetler gider yazılmaz ve üzerlerinden amortisman hesaplanmaz.

Kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerin defter tutma yükümlülükleri bulunmamaktadır.

Basit usule tabi mükellefler, kazancın tespiti ve Vergi Usul Kanununun defter tutma hükümleri hariç bildirme, vesikalar, muhafaza, ibraz, diğer ödevler, ceza hükümleri ile bu Kanun ve diğer kanunlarda yer alan ikinci sınıf tüccarlarlarındaki hükümlere tabidirler.

2. Basit Usulde Tespit Olunan Kazançlarda Gelir Vergisi İstisnası

7338 sayılı Kanunla, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu eklenen mükerrer 20/A maddesi ile basit usulde tabi mükelleflerin ticari kazançları gelir vergisinden istisna edilmiştir. Basit usulde tabi mükellefler, istisna kapsamındaki bu kazançlar için yıllık beyanname vermeyecek ve diğer gelirler dolayısıyla beyanname vermeleri halinde de bu kazançlarını beyanmeye dâhil etmeyeceklerdir.

7338 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanunu eklenen mükerrer 20/A maddesi ile basit usulde tabi mükelleflerin elde ettikleri ticari kazançları gelir vergisinden istisna edilmiş olup, kazancın tespiti, belge düzeni, kayıtların tutulması uygulaması ve mükellefiyetle ilgili diğer ödevlerin yerine getirilmesi hususlarında herhangi

bir değişiklik yapılmamıştır. Dolayısıyla, basit usule tabi mükellefler; kazanç tespiti, kayıtlarının tutulması, belge düzeni ve mükellefiyetleri ile ilgili diğer yükümlülüklerini, mevcut mevzuat hükümleri kapsamında yerine getirmeye devam edeceklerdir.

Ticari kazançları basit usulde tespit edilmekte iken, Gelir Vergisi Kanununun 47 nci ve 48 inci maddelerinde yer alan şartları ihlal eden mükelleflerin ticari kazançları, izleyen takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirileceğinden, bu mükellefler şartların ihlal edildiği yıl için de söz konusu istisnadan yararlanabileceklerdir.

Takvim yılı içinde basit usulden gerçek usule geçen mükellefler, gerçek usule geçtikleri tarihe kadar elde ettikleri kazançları için istisnadan yararlanacak, bu tarihten sonra ise söz konusu istisnadan yararlanamayacaklardır.

Örnek 1: Kuaförlük faaliyetinde bulunan ve öteden beri basit usule tabi olan Mükellef (A), 2024 takvim yılında elde ettiği kazancı dolayısıyla basit usulde tespit olunan kazançlarda gelir vergisi istisnasından yararlanacaktır. Mükellef (A), elde ettiği bu kazancı için beyanname vermeyecek olup başkaca bir geliri dolayısıyla beyanname vermesi halinde de bu kazancını beyannamesine dâhil etmeyecektir.

Gerçek usulde vergilendirilmekteyken izleyen takvim yılının başında basit usule geçen mükellefler, basit usule geçtikleri tarihten itibaren kazanç istisnasından yararlanabileceklerdir.

3. Basit Usule Tabi Olmanın Şartları

Gelir Vergisi Kanununun 47 nci ve 48 inci maddelerinde yer alan genel ve özel şartları topluca taşıyanların ticari kazançları basit usulde tespit olunur.

3.1. Genel Şartlar

1. Kendi içinde bilfiil çalışmak veya bulunmak (işinde yardımcı işçi ve çırak kullanmak, seyahat, hastalık, ihtiyarlık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak bilfiil işinin başında bulunmamak

bu şartı bozmad. Ölüm halinde, iş sahibinin dul eşi veya küçük çocukları namına işe devam olunduğu takdirde, bunların bilfiil işin başında bulunup bulunmamalarına bakılmaz.),

2. İşyeri mülkiyetinin iş sahibine ait olması halinde emsal kira bedeli, kiralanmış olması halinde yıllık kira bedeli toplamının;

- Büyükşehir belediye sınırları içinde 2024 takvim yılı için 55.000 TL'yi aşmaması,

(2025 takvim yılı için 79.000 TL)

- Diğer yerlerde 2024 takvim yılı için 34.000 TL'yi aşmaması,

(2025 takvim yılı için 48.000 TL)

gerekmektedir.

3. Ticari, zirai veya mesleki faaliyetler dolayısıyla gerçek usulde gelir vergisine tabi olmamak.

Yukarıdaki 2 ve 3 numaralı bent hükümleri öteden beri işe devam edenlerde takvim yılı başındaki, yeniden işe başlayanlarda ise işe başlama tarihindeki duruma göre uygulanır. 2024 takvim yılı tutarları 324 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2025 takvim yılı tutarları ise 329 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile belirlenmiştir.

Bu kapsamda; 2025 takvim yılı için belirtilen genel şartlardan herhangi birini sağlamayan kazançları basit usulde tespit edilen mükellefler, 1/1/2026 tarihinden itibaren gerçek usule tabi olacaktır.

3.2. Özel Şartlar

1. Satın aldığıları malları olduğu gibi veya işledikten sonra satanların;

- Yıllık alımları tutarının 2024 takvim yılı için 690.000 TL'yi aşmaması

(2025 takvim yılı için 990.000 TL) veya

- Yıllık satışları tutarının 2024 takvim yılı için 1.100.000 TL'yi aşmaması
(2025 takvim yılı için 1.580.000 TL),
2. (1) numaralı bentte yazılı olanların dışındaki işlerle uğraşanların bir yıl içinde elde ettikleri gayrisafi iş hâsılatının;
- 2024 takvim yılı için 340.000 TL'yi aşmaması (2025 takvim yılı için 480.000 TL),
3. (1) ve (2) numaralı bentlerde yazılı işlerin birlikte yapılması halinde, yıllık satış tutarı ile iş hasılatı toplamının;
- 2024 takvim yılı için 690.000 TL'yi aşmaması (2025 takvim yılı için 990.000 TL),

gerekmektedir.

Bu kapsamda; kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerden, 2025 takvim yılı için belirtilen özel şartlardan herhangi birini sağlamayanlar 1/1/2026 tarihinden itibaren gerçek usule tabi olacaktır.

4. Kâr hadleri emsallerine göre düşük olarak tespit edilmiş bulunan emtia için özel hadler;

Milli Piyango biletı, akaryakıt, şeker ve bunlar gibi kâr hadleri emsallerine nazaran bariz şekilde düşük olarak tespit edilmiş bulunan emtia için, (1) ve (3) numaralı sıralarda yazılı hadler yerine ilgili Bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle, Hazine ve Maliye Bakanlığıncı belirlenecek alım satım hadleri uygulanır.

Buna göre, anılan maddelerin ticaretini yapan mükelleflerin 2025 takvim yılında da basit usulden yararlanabilmeleri için alış, satış veya hasılatlarının 31/12/2024 tarihi itibarıyle 329 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde belirtilen aşağıdaki hadleri aşmaması gerekmektedir.

Emtianın Cinsi	Büyükşehir Belediye Sınırları Dışında Kalan Yerlerde		Büyükşehir Belediye Sınırları İçinde Kalan Yerlerde	
	Yıllık Alım Ölçüsü (TL)	Yıllık Satış Ölçüsü (TL)	Yıllık Alım Ölçüsü (TL)	Yıllık Satış Ölçüsü (TL)
Değerli Kâğıt	1.690.000	1.800.000	2.000.000	2.400.000
Şeker – Çay	1.200.000	1.690.000	1.580.000	2.000.000
Milli Piy. Bil., Hemen Kazan, Süper Toto vb.	1.200.000	1.690.000	1.580.000	2.000.000
İçki (Bira ve Şarap Hariç) – İspirto – Sigara –Tütün	1.200.000	1.690.000	1.580.000	2.000.000
Akaryakıt (LPG hariç)	1.800.000	2.000.000	2.400.000	2.800.000

Belirtilen bu malların alım satımı ile uğraşanlar hakkında, basit usulün özel şartları bakımından yukarıdaki hadler dikkate alınmak suretiyle, 2/5/1982 tarihli ve 17682 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 136 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğindeki hesaplamalar doğrultusunda işlem yapılacaktır.

Örnek 2: Bartın ilinde öteden beri manavlık faaliyetinde bulunan ve kazancı basit usulde tespit olunan Mükellef (B)'nin bu faaliyeti dolayısıyla 1/1/2024 – 31/12/2024 tarihleri arasında yapmış olduğu alımlarının tutarı 640.000 TL, satışlarının tutarı 1.050.000 TL'dir. Mükellefin iş yeri kira tutarı ise 1/1/2024 tarihi itibarıyla aylık 2.500 TL olup yıllık 30.000 TL'dir.

2024 takvim yılı için geçerli olmak üzere 324 Seri No.lu Gelir Vergisi Kanunu Genel Tebliği ile basit usule tabi mükellefler için belirlenen yıllık alım haddi 690.000 TL, yıllık satış haddi 1.100.000 TL, kira bedeli ise 34.000 TL'dir. Buna göre; manavlık faaliyetinde bulunan Mükellef (B)'nin yıllık alım ve satım tutarı ile kira bedeli, belirtilen sınırları aşmadığından dolayı 2025 takvim yılında da kazancı basit usulde tespit edilmeye devam edecek olup mükellef gelir vergisi istisnasından yararlanabilecektir.

4. Basit Usulden Yararlanamayacak Olanlar

Aşağıda belirtilen mükelleflerin kazançları, şartları taşısalar dahi hiçbir şekilde basit usulde tespit edilmez.

1. Kollektif şirket ortakları ile komandit şirketlerin komandite ortakları.
2. İkrazat (ödünç para verme) işleriyle uğraşanlar.
3. Sarraflar ile kıymetli maden ve mücevherat alım satımı ile uğraşanlar.
4. Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılan kişi ve kurumlara karşı inşaat ve onarma işini taahhüt edenler ile bu mükelleflere karşı derece derece taahhütte bulunanlar.
5. Sigorta prodüktörleri.
6. Her türlü ilan ve reklam işleriyle uğraşanlar veya bu işlere tavassut (aracılık) edenler.
7. Gayrimenkul ve gemi alım satımı ile uğraşanlar.
8. Tavassut (aracılık) işi yapanlar (dayıbaşilar hariç).
9. Maden işletmeleri, taş ve kireç ocakları, kum ve çakıl istihsal yerleri, tuğla ve kiremit harmanları işleyenler.
10. Şehirlerarası yük ve yolcu taşımacılığı yapanlar ile treyler, çekici ve benzerlerinin sahip veya işleticileri (Yapısı itibarıyla sürücüsünden başka on dört ve daha aşağı oturma yeri olan ve insan taşımaya mahsus motorlu kara taşıtları ile yolcu taşıyanlar hariç).
11. Cumhurbaşkanıca kararlaştırılan iş grupları, sektörler, il ve ilçeler, büyükşehir belediyeleri dâhil olmak üzere il ve ilçelerin belediye sınırları (mücavir alanlar dâhil), belediyelerin nüfusları, yörenler itibarıyla veya sabit bir iş yerinde faaliyette bulunulup bulunulmadığına göre gerçek usulde vergilendirilmesi gereklili görülenler.

4.1. Bakanlar Kurulu Kararları ile Gerçek Usulde Vergilendirme Kapsamına Alınan Mükellefler

► 95/6430 Sayılı BKK ile Gerçek Usulde Vergilendirme Kapsamına Alınan Mükellefler

95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile (Erzurum, Diyarbakır ve Sakarya illeri, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde alınan yerlerden, yeni bağlanan mahallelerle birlikte 2000 yılı genel nüfus sayımındaki nüfusu 30.000'den az olan yerler ile 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükümde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında büyükşehir belediyesi kurulan ve büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde alınan yerler hariç) mücavir alan sınırları dâhil olmak üzere büyükşehir belediye sınırları içinde aşağıda belirtilen faaliyetleri yapan mükellefler, gerçek usulde vergilendirilme kapsamına alınmıştır.

- Her türlü emtia imalatı ile uğraşanlar
- Her türlü emtia alım-satımı ile uğraşanlar (7166 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile münhasıran bir iş yeri açmaksızın gezici olarak veya pazar takibi suretiyle perakende emtia alım-satımı ile uğraşanlar hariç)
- İnşaat ile ilgili her türlü işlerle uğraşanlar
- Motorlu taşıtların her türlü bakım ve onarım işleriyle uğraşanlar
- Lokanta ve benzeri hizmet işletmelerini işletenler
- Eğlence ve istirahat yerlerini işletenler

Bu mükellefler, basit usulden yararlanmaya ilişkin genel ve özel şartları taşıyıp taşımadıklarına bakılmaksızın gerçek usulde vergilendirileceklerdir.

Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinde yer alan esnaf muaflığına ilişkin şartları topluca taşıyanlar, 95/6430 sayılı BKK kapsamına girmediklerinden, esnaf muaflığından yararlanabilmektedirler.

► **8/5521 Sayılı BKK ile Gerçek Usulde Vergilendirme Kapsamına Alınan Mükellefler**

Ülke genelinde uygulanmak üzere, zirai mahsul satın alarak bu mahsulleri kısmen veya tamamen tüketici dışında kalanlara satan ticaret erbabi 1/1/1983 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınmışlardır. Canlı hayvan alım-satımı faaliyeti anılan Kararname kapsamında değerlendirildiğinden, bu şekilde faaliyette bulunan mükellefler gerçek usulde vergilendirilecektir. Zirai mahsulin toptancı hallerinden veya ticari faaliyette bulunan sebze komisyoncularından sonraki teslim aşamaları 8/5521 sayılı Kararname kapsamı dışındadır.

► **92/2683 Sayılı BKK ile Gerçek Usulde Vergilendirme Kapsamına Alınan Mükellefler**

Ülke genelinde uygulanmak üzere, her türlü televizyon, video, radyo, teyp, müzik seti, disk-çalar, kamera, bilgisayar, soğutucu, çamaşır ve bulaşık makinesi, elektrikli süpürge, elektronik müzik aletleri, elektrikli dikiş makinesi ile elektrikle çalışan benzeri eşyaların alım-satımı ve üretimi ile uğraşan mükellefler 92/2683 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınmışlardır. Kararda yazılı malların yanında, diğer mal ve hizmetleri satan mükellefler de gerçek usulde vergilendirilmektedir.

Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen "elektrikle çalışan benzeri eşyalar" ibaresinden, doğrudan elektrik enerjisiyle çalışan veya elektrikle şarj edildikten sonra çalışan emtianın anlaşılması gerekmektedir. Bu Kararda belirtilen emtianın alım-satımı yoluyla ticaretinin yapılmasında, eski, yeni veya kullanılmış olma ayrimına gidilmeksızın, Kararda yer alan emtiaların ticareti yapanlar ile belirtilen işlerle uğraşan bütün mükellefler kapsamına girmektedir.

Örnek 3: Kırşehir ilinde bilgisayar alım-satımı faaliyetinde bulunan Mükellef (C)'nin bu faaliyeti, 92/2683 sayılı Kararname kapsamında kaldırıldığından bu mükellef gerçek usulde vergilendirilecektir.

5. Ortaklıklarda Basit Usule Tabi Olmanın Şartları

Ortaklıkların basit usule tabi olup olmadığı tespitinde, iş hacmi ölçüleri ile yıllık kira bedelleri toplu olarak dikkate alınır. Ortaklıklarda, ortakların birinin gerçek usule tabi olması diğer ortakları da gerçek usule tabi hale getirir.

Aynı işte ortak olarak çalışanlar hakkında, Gelir Vergisi Kanununda belirtilen yıllık kira bedeli ve iş hacmi ölçüleri toplu olarak değerlendirilir.

6. Basit Usulden Gerçek Usule Geçiş

Basit usulün şartlarına haiz olanlardan, bu usulden yararlanmak istemediklerini yazı ile bildirenler dilekçelerinde belirttikleri tarihten veya izleyen takvim yılı başından, yeni işe başlayanlar ise işe başlama tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirileceklerdir.

Örnek 4: Eskişehir Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde kuaförlük yapan ve kazancı basit usulde tespit edilen Mükellef (D), vergi dairesine verdiği dilekçe ile 26/8/2024 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirme talebinde bulunmuştur. Mükellef (D), dilekçesinde belirttiği tarihten (26/8/2024) itibaren gerçek usulde vergilendirilecektir.

Basit usule tabi olmanın şartlarından herhangi birini takvim yılı içinde kaybedenler, ertesi takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirilirler.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun 51inci maddesi kapsamındaki faaliyetlere başlayan mükellefler, bu faaliyetlerine başladıkları tarihten itibaren gerçek usulde vergilendirilecek olup, ticari kazançlarının basit usulde tespit edilmesi mümkün değildir.

Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yaniltıcı belge düzenledikleri veya kullandıkları tespit edilenler, bu hususun kendilerine tebliğ tarihini takip eden ay başından itibaren gerçek usulde vergilendirilirler.

Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yaniltıcı belge düzenledikleri tespit edilenlerin kazançları hiçbir suretle basit usulde tespit edilmez.

7. Gerçek Usulden Basit Usule Geçiş

Gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerin;

- Gelir Vergisi Kanununda yazılı genel şartları topluca taşıması,
- Arka arkaya son iki yıl alış, satış ve/veya hâsîlat tutarlarının her biri özel şartlarda belirtilen hadlerden düşük olması,
- Yazılı talepte bulunması,

halinde, bu şartların gerçekleşmesini takip eden takvim yılından başlayarak basit usule geçmeleri mümkün bulunmaktadır. Gerçek usulde vergilendirilen mükellefler, bu şartın gerçekleşmesini izleyen yılın Ocak ayının başından otuz birinci günü akşamına kadar yazılı olarak bağlı bulunduğu vergi dairesine başvuruları durumunda basit usule geçebileceklerdir. Bu uygulama kapsamında, 1/1/2025 tarihinden itibaren gerçek usulden basit usule geçmeye ilişkin şartların tespitine ve iki yıllık sürenin hesabına 1/1/2023 tarihinden itibaren başlanacaktır.

Söz konusu mükelleflerin, anılan Kanunun 51inci maddesinde belirtilen faaliyetlerde bulunmaması ve diğer şartları da topluca taşımaları gerekmektedir.

Örnek 5: Bursa ilinde marangozluq faaliyeti nedeniyle öteden beri gerçek usulde vergilendirilen Mükellef (E)'nin 2023 ve 2024 yıllarında elde ettiği iş hâsîlatı, ilgili yıllar için Gelir Vergisi Kanununun 48inci maddesinde yer alan hâsîlat haddinin altında gerçekleşmiştir. Mükellef (E)'nin, diğer şartları da topluca taşıması ve 2025 yılının Ocak ayı içinde bağlı bulunduğu vergi dairesine yazılı olarak başvurması kaydıyla, 1/1/2025 tarihinden itibaren basit usulden yararlanması mümkündür.

Ayrıca, gerçek usule tabi mükellefler ile basit usule tabi olmanın şartlarını kaybeden mükelleflerin; kendi istekleriyle işlerini terk etmeleri ya da eş ve/veya çocuklarına devretmeleri hallerinde terk veya devir tarihini takip eden yılın başından itibaren iki yıl geçmedikçe basit usule dönümleri mümkün değildir. Söz konusu iki yıllık sürenin nasıl hesaplanacağına ilişkin açıklamalar 283 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde (3.4 bölümü) yer almaktadır.

Gerçek usulde vergilendirilmekte iken basit usule geçen mükelleflerin, ellişinde bulunan belgeleri 283 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğindeki (3.5 bölümü) açıklamalar doğrultusunda iptal ettirmeleri gerekmektedir.

Gerçek usulde vergilendirmeden basit usule geçiş ile ilgili ayrıntılı
açıklamalar, 283 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ve 93 Seri No.lu
Gelir Vergisi Sirkülerinde yapılmıştır.

Örnek 6: Mükellef (F), gerçek usulde gelir vergisi mükellefi iken faaliyetini 9/6/2023 tarihinde terk etmiştir. Mükellef (F), 2024 yılında basit usule tabi olmanın şartlarını taşıyan Mükellef (G) ile ortak olarak kantin işletmeciliği faaliyetine başlamak istemektedir.

Mükellef (F)'nin gerçek usulde vergilendirildiği faaliyetini terk ettiği tarihi takip eden takvim yılı başından itibaren iki yıl sonra, diğer bir ifadeyle 1/1/2026 tarihinden itibaren diğer şartları da topluca taşıması kaydıyla basit usulden yararlanması mümkün bulunmaktadır. Bu nedenle anılan tarihten önce (1/1/2026) faaliyete başlaması halinde kendisi ve ortağının ticari kazançlarının gerçek usulde tespit edilmesi gerekmektedir.

8. Basit Usulde Tespit Olunan Kazançlarda Özellik Gösteren Durumlar

► Birden fazla ticari araçla veya birden fazla iş yerinde faaliyette bulunma

Gelir Vergisi Kanununun 47 nci maddesinde belirtilen basit usule tabi olmanın genel şartlarından birisi de kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmaktır. İşinde yardımcı işçi ve çırak kullanmak, seyahat, hastalık, ihtiyarlık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak bilfiil işinin başında bulunmamak bu şartın ihlali sayılmamaktadır. Ölüm halinde iş sahibinin dul eşi veya küçük çocukları namına işe devam olunduğu takdirde, bunların bilfiil işin başında bulunup bulunmadıklarına bakılmamaktadır.

- Basit usule tabi mükelleflerin, sahibi veya işleticisi sıfatıyla birden fazla motorlu araçla veya birden fazla iş yerinde ticari faaliyette bulunmaları, Gelir Vergisi Kanununun 47 nci maddesinde yazılı "kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak" şartının ihlali anlamına geleceğinden, bu şekilde faaliyette bulunan mükelleflerin basit usulden yararlanmaları mümkün bulunmamaktadır.
- Basit usule tabi olan mükelleflerin, başka bir iş yerinde ücretli olarak çalışmaları, kendi işinde bilfiil çalışma veya bulunma şartının ihlali olarak kabul edilmekte ve bu mükelleflerin basit usulden faydalananları mümkün bulunmamaktadır. Ancak, işin başında bilfiil çalışmak veya bulunmak kaydıyla, basit usulde faaliyette bulunulmadığı zamanlarda ücretli olarak çalışılması (kısmi süreli çalışma veya mevsimlik işçi olarak çalışma gibi), işin başında bilfiil çalışma veya bulunma şartının ihlali sayılacak olacaktır. Başka bir iş yerinde ücretli olarak çalışan basit usule tabi mükelleflerin kendi işlerinde bilfiil çalışmışmadıkları veya işlerinin başında bulunup bulunmadıkları hususu vergi dairelerince yoklama ile tespit edilecek ve mükellefiyet durumları bu tespite göre değerlendirilecektir.

Örnek 7: Taksi işletmeciliği faaliyetinde bulunan Mükellef (H), takvim yılı içerisinde ikinci bir ticari taksi olarak iki araçla faaliyette bulunmaya başlamıştır. Mükellef (H), iki taksi ile faaliyette bulunması dolayısıyla "kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak" şartını ihlal etmiş olacağından, takip eden takvim yılı başından itibaren basit usulden yararlanamayacak ve kazancı gerçek usulde tespit edilecektir.

Örnek 8: Çay ocağı işletmeciliği faaliyetinde bulunan ve kazancı basit usulde tespit edilen Mükellef (İ), bu faaliyetinin yanı sıra satın almış olduğu ticari taksi ile taksi işletmeciliği yapmaya da başlamıştır. İki ayrı faaliyette bulunulması basit usule tabi olmanın şartlarından olan Gelir Vergisi Kanununun 47 nci maddesinde yazılı “kendi içinde bilfiil çalışmak veya bulunmak” şartının ihlali anlamına geleceğinden, Mükellef (İ), takip eden takvim yılı başından itibaren basit usulden yararlanamayacak ve kazancı gerçek usulde vergilendirilecektir.

Örnek 9: Taksi işletmeciliği faaliyetinde bulunan ve kazancı basit usulde tespit edilen Mükellef (İ), bu taksiyi Mükellef (J)’ye kiraya vermiştir. Mükellef (İ)’nin ticari taksisini kiraya vermiş olması dolayısıyla elde ettiği kira geliri gayrimenkul sermaye iradı olarak vergilendirilecektir. Mükellef (J)’nin bu faaliyetinden elde ettiği kazancı ise şartları sağlaması halinde basit usulde tespit edilecek ve Mükellef (J) söz konusu kazanç istisnasından faydalana bilicektir.

► **İnternet ve benzeri elektronik ortamlarda faaliyette bulunma**

Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesinde, 47 ve 48 inci maddelerde yazılı şartları topluca haiz olanların ticari kazançlarının basit usulde tespit olunacağı belirtilmiştir. Aynı Kanunun “Basit usulün hududu” başlıklı 51 inci maddesinde de basit usulden faydalananamayacak mükellefler bentler halinde sayılmıştır.

Buna göre,

- Basit usule tabi mükelleflerin, aynı faaliyetlerini internet ve benzeri elektronik ortamlarda da sürdürmesi basit usulün şartlarını ihlal sayılmayacaktır.
- Basit usule tabi olan mükellefin sürdürdüğü faaliyetinin dışında, internetten ve benzeri elektronik ortamlardan da başka bir faaliyette bulunması (Kanunun mükerrer 20/B maddesinde belirtilen faaliyetlerde bulunanlar hariç) durumunda, birden fazla alanda faaliyette bulunulmuş olunacağından, söz konusu mükelleflerin basit usulden yararlanması mümkün bulunmamaktadır.
- Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesinde yer alan faaliyetlerde veya bu maddenin verdiği yetkiye istinaden yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararlarında belirtilen faaliyetlerde bulunan mükellefler gerçek usulde vergilendirildiğinden bu mükelleflerin faaliyetlerini internet ve benzeri

elektronik ortamlar üzerinden yapmaları durumunda da gerçek usulde vergilendirilmeleri gerekmektedir.

- ⑤ Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20/B maddesinde belirtilen sosyal içerik üreticiliği, internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden sunulan hizmetler ile mobil cihazlar için uygulama geliştiriciliği faaliyetlerinde bulunan ve bu faaliyetlerinden elde ettiği gelirleri dolayısıyla kazanç istisnasından faydalanan mükelleflerin, bu faaliyetlerde bulunması, şartları dahilinde basit usul kapsamında yürtütükleri faaliyetlerinin basit usule tabi olmasına engel değildir.

Örnek 10: Bolu ilinde hediyelik eşya imal ve satışı faaliyetinde bulunan ve kazancı basit usulde tespit edilen Mükellef (K), söz konusu faaliyetini internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden de yapması halinde, Gelir Vergisi Kanununun 47 ve 48 inci maddelerinde yazılı şartları sağlaması kaydıyla, basit usulden faydalananmaya devam edecektir.

Örnek 11: İstanbul ilinde fotoğrafçılık ve fotoğraf malzemesi satışı faaliyetinde bulunan ve 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca büyükşehir belediye sınırları içerisinde her türlü emtia alım satımı ile uğraşanlar kapsamında gerçek usulde vergilendirilen Mükellef (L), iş yerinden yaptığı faaliyetine son vererek, söz konusu faaliyetini internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden yapmaya başlamıştır. Mükellef (L)'nin, fotoğrafçılık ve fotoğraf malzemesi satış faaliyetini internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden yapması halinde de 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca gerçek usulde vergilendirilmesine devam edilecektir.

Örnek 12: İzmir ili büyükşehir belediye sınırları içinde terzilik faaliyetinde bulunan ve kazancı basit usulde tespit edilen Mükellef (M), terzilik faaliyetinin yanı sıra internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden giym eşiği satışı yapmaya başlamıştır. Mükellef (M), giym eşiği satışı yapmaya başlaması nedeniyle, 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca büyükşehir belediye sınırları içerisinde her türlü emtia imalatı ve alım satımı ile uğraşanlar kapsamına girmiştir. Mükellef (M), bu şekilde faaliyete başladığı tarihten itibaren gerçek usulde vergilendirilecektir.

Örnek 13: Kuaförlük faaliyeti nedeniyle basit usule tabi olan Mükellef (N) 2024 takvim yılında bu faaliyetinden 300.000 TL kazanç elde etmiştir. Mükellef (N), bu faaliyetinin yanı sıra sosyal içerik üreticiliği faaliyetinden, Kanunun mükerrer 20/B maddesi uyarınca istisna kapsamında 1.800.000 TL kazanç elde etmiştir.

Mükellef (N)'nin, Kanunun mükerrer 20/B maddesi uyarınca istisna kapsamında elde ettiği kazancı, kuaförlük faaliyeti nedeniyle basit usule tabi olmasını etkilemeyecektir. Mükellef (N), her iki kazancı için de yıllık gelir vergisi beyannamesi vermeyecektir.

Diğer taraftan Mükellef (N)'nin, sosyal içerik üreticiliği faaliyetinden elde ettiği kazancın Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinin dördüncü gelir diliminde yer alan (2024 takvim yılı için 3.000.000 TL, 2025 takvim yılı için 4.300.000 TL) tutarı aşması halinde sosyal içerik üreticiliği faaliyetinden elde ettiği kazancı için yıllık gelir vergisi beyannamesi vermesi gerekmektedir.

B. KAZANÇLARI BASIT USULDE TESPİT OLUNAN MÜKELLEFLERDE DEFTER-BEYAN SİSTEMİ

Basit usule tabi olan mükellefler; 1/1/2018 tarihinden itibaren Defter-Beyan Sistemi kullanmak zorundadırlar. Sistem ile kayıtlarını elektronik ortamda tutabilecekler, bildirim ve dilekçeleri elektronik ortamda verebileceklerdir.

Basit usule tabi olan mükelleflerin, sistemi kullanmaya başlayacakları takvim yılından önceki ayın son gününe kadar (bu gün dâhil) defterbeyan.gov.tr adresi üzerinden veya gelir vergisi yönünden bağlı bulundukları vergi dairesi aracılığıyla başvuru yapmaları gerekmektedir.

Basit usule tabi mükellefler başvurularını;

- Kendileri,
- Aralarında 486 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin ekinde yer alan "Defter-Beyan Sistemi Kullanımı Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi (Meslek Odaları ile Kazançları Basit Usulde Tespit Edilen Üyeleri İçin)" düzenledikleri meslek odaları,

- 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ekinde yer alan "Elektronik Beyanname Gönderme Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi" imzaladıkları meslek mensupları,

aracılığıyla yapabileceklerdir.

Yeni mükellefiyet tesis ettiren basit usul mükellefleri; kendileri veya yukarıda belirtildiği şekilde aracılık ve sorumluluk yetkisi verdiği meslek mensupları ya da meslek odaları aracılığıyla **işe başlama bildiriminin verildiği günü izleyen yedinci iş günü mesai saati sonuna kadar** gelir vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesine başvuru yapacaklardır. Söz konusu başvuru işe başlama bildiriminin verildiği günü izleyen yedinci iş gününün sonuna (saat 23.59'a) kadar **defterbeyan.gov.tr** adresi üzerinden de yapılabilecektir.

Basit usule tabi mükelleflerden;

- Sahte veya muhteviyatı itibariyle yanlıltıcı belge düzenlediği veya kullandığı tespit edilenlerin, bu hususun kendilerine tebliğ edildiği tarihi takip eden aybaşından önce,
- Mevcut işine Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen faaliyetleri ilave edenlerin, bu faaliyetlere başladıklarına ilişkin bildirimin verildiği günü izleyen yedinci iş günü sonuna kadar,
- Gerçek usulde vergilendirilmekte iken Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesinde yer alan düzenleme gereği basit usule tabi olmayı yazı ile talep eden mükelleflerin ise, anılan maddede belirtilen şartların gerçekleştiği takvim yılının son gününe (bu gün dâhil) kadar,

kendileri veya aracılık ve sorumluluk yetkisi verdiği meslek odası veya meslek mensupları aracılığıyla **defterbeyan.gov.tr** adresi üzerinden elektronik ortamda veya gelir vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesine başvuru yapmaları gerekmektedir.

Sisteme, Dijital Vergi Dairesi şifresi ya da vergi dairelerinden alınan "kullanıcı kodu" ve "şifre" bilgileri ile **defterbeyan.gov.tr** adresi üzerinden giriş yapılacaktır.

Kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerin, alış ve giderleri ile satış ve hasılatlarına ilişkin üçer aylık kayıtları, izleyen ayın sonuna kadar Defter-Beyan Sistemine kaydetmeleri gerekmektedir.

Defter-Beyan Sistemine ilişkin ayrıntılı açıklamalar 486 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde yapılmıştır.

C. BASIT USULE TABİ MÜKELLEFLERE İLİŞKİN DİĞER HUSUSLAR

1. Yıllık Beyanname Verilmemesi

Gelir Vergisi Kanununa 7338 sayılı Kanun ile eklenen mükerrer 20/A maddesine göre; kazançları basit usulde tespit olunan ticaret ve sanat erbabının, 1/1/2021 tarihinden itibaren elde ettikleri ticari kazançları gelir vergisinden istisna edilmiştir. Böylece basit usule tabi olan mükellefler 2024 takvim yılı ticari kazançları üzerinden 2025 takvim yılında yıllık gelir vergisi beyannamesi vermeyeceklerdir. Diğer gelirleri nedeniyle (gayrimenkul sermaye iradı, menkul sermaye iradı, vb.) 2025 takvim yılı Mart ayında verilecek yıllık gelir vergisi beyannamesine de bu kazançlarını dâhil etmeyeceklerdir.

Örnek 14: Taksi işletmeciliği faaliyeti dolayısıyla basit usule tabi olan ve bu faaliyetinden 2024 takvim yılında 280.000 TL kazanç elde eden Mükellef (0), aynı yıl sahibi olduğu konutundan da 120.000 TL kira geliri elde etmiştir.

Bu durumda, 2024 takvim yılında taksicilik faaliyetinden elde ettiği kazancı gelir vergisinden istisna olduğundan Mükellef (0), kira geliri için vereceği yıllık gelir vergisi beyannamesine basit usulde tespit edilen ticari kazancını dâhil etmeyecektir.

2. Vergi Levhası Alınmaması

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 5 inci maddesinde, gelir vergisi mükellefleri (kazancı basit usulde tespit edilenler dâhil) ile sermaye şirketlerinin her yıl Mayıs ayının son gününe kadar vergi tarhına esas olan kazanç tutarları ile bunlara isabet

eden vergi miktarlarını gösteren levhayı almak zorunda oldukları belirtilmiştir. Basit usule tabi mükelleflerin 1/1/2021 tarihinden itibaren Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesine göre tespit edilen ticari kazançları gelir vergisinden istisna edildiğinden ve bu kazançlar için yıllık beyanname verilmeyeceğinden, bu kapsamda bulunan mükelleflerin ticari kazançları üzerinden vergi tarhiyatı yapılması söz konusu değildir. Dolayısıyla, ticari kazançları vergi tarhına esas olmayan basit usule tabi mükelleflerin vergi levhası alma zorunlulukları bulunmamaktadır.

3. Bildirim Yükümlülüğü

Basit usule tabi mükelleflerin vergi dairesine bildirmek zorunda oldukları hususlar şunlardır:

- İşe başlama
- Değişiklikler (adres değişikliği, iş değişikliği, işletmede değişiklik)
- İşi bırakma

Basit usule tabi mükellefler işe başlama, adres, iş veya iş yerlerinde meydana gelen değişiklikler ile işi bırakma bildirimlerini Dijital Vergi Dairesi aracılığıyla ve GİB Mobil uygulamasını kullanarak sistem üzerinden yapabilirler.

3.1. İşe Başlama

İşe başlama bildirimi basit usule tabi mükellef tarafından imzalanarak kendilerince veya Avukatlık Kanununa göre ruhsat almış avukatlar veya 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış meslek mensuplarında işe başlama tarihinden itibaren 10 gün içinde ilgili vergi dairesine yapılır.

İşe başlama/bırakma bildiriminin 1136 sayılı Kanuna göre ruhsat almış avukatlar veya 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış meslek mensupları tarafından imzalanarak yapılması hâlinde, ayrıca mükellefçe de imzalanmış olması aranmaz.

Ancak mükellef imzası bulunmayan işe başlama/bırakma bildiriminin 1136 sayılı Kanuna göre ruhsat almış avukatlar veya 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış meslek mensupları tarafından imzalanarak yapılması hâlinde;

- Avukatlar için işe başlama bildiriminin yapılmasını da içeren vekâletnamenin aslı veya noter onaylı örneği ya da usulüne uygun olarak düzenlenen ve avukata verilmiş olan vekâletnamenin avukat tarafından uygunluğu onaylanmış imzalı bir örneği,
- Meslek mensupları için işe başlama bildiriminin yapılmasını da içeren vekâletnamenin aslı veya noter onaylı örneği ya da 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış meslek mensupları ile mükellef arasında imzalanan ve işe başlama bildirimlerini vermeye ilişkin yetkiyi de içeren sözleşmenin aslı veya noter onaylı örneği,

aranır.

Mükellefiyet tesisi işlemleri için, İşe Başlama/Bırakma Bildirimiyle birlikte gerekli kontrol ve teyit işlemlerinin yapılabilmesi amacıyla nüfus cüzdanının aslinin vergi dairesi personeline ibraz edilmesi, iş yeri bilgilerinin İşe Başlama/Bırakma Bildiriminde yer alan ilgili alanlara yazılması yeterlidir.

3.2. Değişiklikler (Adres Değişikliği, İş Değişikliği, İşletmede Değişiklik)

Mükellefler adres, iş veya iş yerlerinde meydana gelen değişiklikleri, değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren 1 ay içerisinde dilekçeyle bağlı oldukları vergi dairesine bildirmek zorundadırlar.

3.3. İşi Bırakma

Vergiye tabi olmayı gerektiren muamelelerin tamamen durdurulması ve sona ermesi işi bırakmayı ifade eder. Mükelleflerden işi bırakanların, bu durumu 1 ay içerisinde vergi dairesine bildirmesi gerekmektedir.

Gerçek kişilerde ölüm işi bırakma hükmünde olup, ölüm halinde mirası reddetmemiş mirasçılar tarafından bildirimde bulunulması gereklidir. Mirasçılardan herhangi birinin ölümü bildirmesi diğer mirasçıları bu ödevden kurtarır.

4. Belge Düzeni

4.1. Kullanılacak Belgeler

Kazançları basit usulde tespit edilen mükellefler, hasılatları ile ilgili olarak, Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre fatura, perakende satış vesikaları ve ilgili mevzuatta sayılan diğer belgeleri düzenlemek ve kullanmak zorundadırlar. Aynı zamanda kendilerine yapılan mal ve hizmet teslimleri için fatura, müstahsil makbuzu, gider pusulası ve Vergi Usul Kanunu gereğince uygun olan diğer belgeleri almak zorundadırlar.

4.2. Belge Temini

- Basit usule tabi mükelleflerin kullandıkları belgeler ve zarflar sadece Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu (TESK) tarafından bastırılmaktadır.
- Bu mükellefler belgelerini bağlı oldukları oda veya birlikten temin edeceklerdir.
- Mükelleflerin bulunduğu yerde bağlı oldukları oda veya birlik yoksa veya bulunduğu yerde bağlı olacağı oda veya birlik kurulmamış ise; en yakın oda veya birliğe veya karma odaya kayıt yaptırılacaktır. Belgelerini de kayıt yaptırdığı bu odadan temin edeceklerdir.
- Basit usule tabi olup meslek odalarına üye kayıtları yapılamayan; traktörle nakliyecilik yapanlar, hususi oto ile ticari faaliyyette bulunanlar, biçerdöver işletmecileri ile inşaat ustaları gibi mükellefler, kullanacakları belgeleri ikinci sınıf tüccarların tabi oldukları esaslar çerçevesinde (anlaşmalı matbaalara bastırmak veya noterlere tasdik ettirmek suretiyle) temin edebilecekleri gibi diledikleri takdirde faaliyyette bulundukları yerdeki herhangi bir oda veya birlikten de temin edebileceklerdir.

4.3. Belge Düzenlenmesinde Uyulacak Esaslar

Kazançları basit usulde tespit edilen mükellefler, ikinci sınıf tüccarların tabi olduğu usul ve esaslar dâhilinde belge düzenlemek durumundadırlar.

Ancak; Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 ncı maddesindeki yetkiye istinaden çıkarılan 215 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde, basit usule tabi mükelleflerin;

- Belge vermedikleri günlük hasılatları için gün sonunda tek bir fatura düzenlemeleri,
- Düzenlenen faturanın alıcıya ilişkin bilgiler yerine "... tarihli toplam hasılat" ibaresinin yazılması,

şeklinde kolaylık sağlanmıştır.

Söz konusu uygulama, aynı usul ve esaslar dâhilinde 329 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 31/12/2025 tarihine kadar uzatılmıştır. Bu imkândan yararlanmak isteyen mükellefler, müşterilerinin istemeleri halinde fatura veya perakende satış vesikası (dolmuş işletenler hariç) vermek zorundadırlar.

4.4. Belgelerin İptali

Kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerden işlerini terk edenlerin kullanmadıkları belgelerin iptal işlemleri, belgeleri veren oda veya birliklerce yapılacaktır. Ancak, belgelerini anlaşmalı matbaalara bastırmak veya noterlere tasdik ettirmek suretiyle temin eden mükelleflerin belgelerinin iptali ise vergi dairelerince yapılacaktır.

İşini terk edenlerden, söz konusu belgeleri ibraz edemeyenler ile eksik belge ibraz edenler veya belgelerini kaybettiğini bildiren mükelleflerin durumu, belgeyi veren oda veya birliklerce düzenlenen tutanak ile tespit edilecektir. İşini terk edenlerden belgelerini anlaşmalı matbaalara bastırmak veya noterlere tasdik ettirmek suretiyle temin eden mükelleflerden, belgeleri ibraz edemeyenler ile eksik belge ibraz edenler veya belgelerini kaybettiğini bildiren mükelleflerin işlemleri ise vergi daireleri aracılığı ile yapılacaktır. Bu mükellefler hakkında bir taraftan usulsüzlük cezası kesilirken, diğer taraftan ilgili dönem vergi matrahlarının tespiti için takdir komisyonuna sevk işlemi yapılır.

4.5. Kayıtların Tutulması

Basit usule tabi mükelleflerin kayıtları, mükelleflerin "Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi" düzenledikleri meslek odaları veya meslek mensupları aracılığıyla Defter-Beyan Sistemi üzerinde tutulacaktır.

Basit usule tabi mükelleflerin alış ve giderleri ile satış ve hasılatlarına ilişkin üçer aylık kayıtlar, "Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi" düzenledikleri meslek odaları veya meslek mensupları aracılığıyla izleyen ayın sonuna kadar Defter-Beyan Sistemine kaydedilir.

Vergi Usul Kanununun defter tutma mecburiyetine ilişkin hükümleri, Gelir Vergisi Kanununa göre kazançları basit usulde tespit edilenler hakkında uygulanmaz.

4.6. İktisadi Kiyimetlerin Satışında Belge Düzenlenmesi

Kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerin taşıt ve diğer sabit kıymetlerini satmaları dolayısıyla fatura düzenleme yükümlülükleri bulunmamaktadır. Bu mükelleflerce yapılan taşıt satışlarının noter satış sözleşmesi ile diğer sabit kıymet satışlarının ise söz konusu sabit kıymetleri satın alan mükellefler tarafından düzenlenenecek gider pusulası ile tevsik edilmesi mümkündür.

4.7. Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanlıltıcı Belge Düzenlediği veya Kullandığı Tespit Edilen Mükelleflerin Durumu

Basit usule tabi ticaret erbabından, sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanlıltıcı belge düzenlediği veya kullandığı tespit edilenler, bu hususun kendilerine tebliğ edildiği tarihi takip eden ay başından itibaren gerçek usulde vergilendirilmeye ve ikinci sınıf tüccarlara ilişkin hükümlere tabi olmaya başlarlar.

5. Muhafaza ve İbraz Yükümlülüğü

Kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerin, bir takvim yılı içinde aldığı mallara ve hizmetlere ait alış belgeleri ve yaptıkları giderler ile hasılat belgeleri, kayıtlarının tutulduğu bürolarda muhafaza edilecektir. Cari takvim yılına ilişkin belgelerin ibrazı da bu bürolardan talep edilecektir.

Cari takvim yılı kayıtlarının tutulması ve vergilendirmeyle ilgili tüm ödevler bürolarca yerine getirilecektir. Cari takvim yılına ait belgeler muhafaza edilmek

üzere mükellefe teslim edilecek ve bu belgeler ilgili bulundukları yılı takip eden takvim yılı başından başlayarak 5 yıl süre ile mükelleflerce muhafaza edilecektir.

Mükelleflerce, bir takvim yılı içinde aldıkları mallara ve hizmetlere ait alış belgeleri ve yaptıkları giderler ile hasılat belgelerinin, ilgili bulundukları yılı takip eden yıldan başlayarak 5 yıl süresince saklanması ve yetkili makam ve memurların talebi üzerine ibraz edilmesi zorunludur.

6. Tevsik Zorunluluğu

Hazine ve Maliye Bakanlığına tanınan yetkiye istinaden;

- Birinci ve ikinci sınıf tüccarların,
- Kazançları basit usulde tespit edilenlerin,
- Defter tutmak zorunda olan çiftçilerin,
- Serbest meslek erbabının,
- Vergiden muaf esnafın,
- Mükellef olmayanların,

(mükellef olmayanların kendi aralarında yapacakları işlemler hariç olmak üzere) kendi aralarında ve bu kapsamda olmayanlarla yapacakları 30.000 TL'yi aşan tahsilat ve ödemelerini, aracı finansal kurumlar (5411 sayılı Kanunda tanımlanan banka, 6493 sayılı Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları, 6475 sayılı Kanuna göre kurulan Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.) kanalıyla yapmaları ve bu tahsilat ve ödemeleri söz konusu kurumlarca mevzuatlarına göre düzenlenen belgelerle (dekont, hesap bildirim cetveli, alındı vb.) tevsik etmeleri zorunludur.

Tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluluğu kapsamında aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması, bu zorunluluğu ortaya çıkarılan işleme ilişkin olarak Vergi Usul Kanununda yer alan belgeleri düzenleme zorunluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

Tevsik zorunluluğuna uymayanlara her bir işlem için Vergi Usul Kanunu uyarınca özel usulsüzlük cezası kesilecektir.

7. Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanılması

Kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerden isteyenler ödeme kaydedici cihaz kullanabileceklerdir.

İsteğe bağlı olarak EN ÖKC kullanan kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerin kullandıkları EN ÖKC'lerin, 557 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği gereğince, mali hafızalarının dolup dolmadığına bakılmaksızın 1/7/2024 tarihine kadar YN ÖKC'ler ile değiştirilmesi zorunludur. Dileyen mükellefler bu tarihten önce de Bakanlıkça onaylanmış YN ÖKC'leri kullanmaya başlayabileceklerdir.

8. Basit Usule Tabi Mükelleflerin Yanında Çalışan Ücretlilerin Durumu

Kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerin kendi iş yerlerinde bilfiil çalışmaları veya bulunmaları şarttır. Ancak, bu mükelleflerin işlerinde yardımcı işçi çalışmalarını veya çırak kullanmaları bu şartı bozmayacaktır.

7349 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun 64 üncü maddesi 1/1/2022 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır. Söz konusu düzenleme ile bu madde kapsamında bulunan; kazançları basit usulde tespit edilen ticaret erbabı yanında çalışanların elde ettikleri ücretler, işverenlerin tevkifat yapma yükümlülüğü bulunmadığından tevkifata tabi olmayan ücret kapsamında değerlendirilecektir.

Ayrıca bu kapsamda bulunan hizmet erbabının vergi karnesi alınmasına ve karnesini vergi dairesine ibraz ederek vergilerini tarh ve tahakkuk ettirmesine gerek bulunmamaktadır. Bu kapsamında olanların 1/1/2022 tarihinden itibaren elde ettikleri tevkif suretiyle vergilendirilmemiş ücret gelirleri Gelir Vergisi Kanununun genel hükümlerine tabi olacaktır.

Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendi uyarınca, bu kapsamda bulunan hizmet erbabının ücret gelirlerine ilişkin

matrahlarının, asgari ücretin yıllık gelir vergisi matrahını aşmaması halinde, istisna kapsamına giren bu ücretleri için yıllık beyanname verilmeyecektir.

Hizmet erbabının elde ettiği ücret gelirlerinin, istisna tutarını aşması halinde ise elde edilen ücret gelirinin tamamı yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilecek ve hesaplanan gelir vergisinden asgari ücret üzerinden hesaplanan yıllık gelir vergisi mahsup edilerek ödenecek vergi hesaplanacaktır.

Örnek 15: Basit usule tabi mükellefin yanında çalışan Bay (Ö) tevkif suretiyle vergilendirilmemiş yıllık brüt 240.030 TL (aylık brüt ücret 20.002,5 TL) ücret geliri elde etmektedir.

Bay (Ö)'nın 2024 takvim yılında elde ettiği ücret gelirinin vergi matrahı, asgari ücretin yıllık gelir vergisi matrahını aşmadığından, istisna kapsamında kalan bu ücret geliri için yıllık beyanname verilmeyecektir.

Örnek 16: Basit usule tabi mükellefin yanında çalışan Bay (P) tevkif suretiyle vergilendirilmemiş aylık brüt 25.000 TL ücret geliri elde etmektedir.

Bay (P) tevkif suretiyle vergilendirilmemiş 2024 takvim yılı toplam ücret gelirini 1 Mart-2 Nisan 2025 (31 Mart-1 Nisan 2025 tarihlerinin resmi tatil rastlaması nedeniyle) tarihleri arasında yıllık beyannameyle beyan edecek ve yıllık beyanı üzerine yapılacak hesaplama aşağıdaki şekilde olacaktır.

BAY (P)'NİN YILLIK BEYANI	
(A) Brüt Ücret (25.000X12)	300.000 TL
(B) Sigorta Primi (AX0,15)	45.000 TL
(C) Matrah (A-B)	255.000 TL
(D) Hesaplanan Gelir Vergisi (110.000X0,15)+(120.000X0,20)+(25.000X0,27)	47.250 TL
(E) Asgari Ücretin İstisna Matrahı (17.002,12X12)	204.025,44 TL
(F) Asgari Ücretin Gelir Vergisi (110.000X0,15)+(94.025,44X0,20)	35.305,09 TL
(G) Ödenecek Gelir Vergisi (D-F)	11.944,91 TL

9. İş Yerinin Kira Olması Halinde Kira Ödemesi

Kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerin vergi kesintisi yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Basit usule tabi mükellefler iş yeri olarak kiraladıkları gayrimenkul için ödedikleri kira üzerinden vergi kesintisi yapmayacaklardır.

Kontlarda ve iş yerlerinde, konutunu ve iş yerini kiraya verenler ve bunları kiralayanların, kira tutarı ne olursa olsun kiraya ilişkin tahsilat ve ödemelerin tamamının banka veya Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş. tarafından düzenlenen belgelerle tevsik edilmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

Banka veya Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş. aracı kılınmak suretiyle, para yatırma veya havale, çek veya kredi kartı gibi araçlar kullanılmak suretiyle yapılan tahsilat ve ödemeler karşılığında dekont veya hesap bildirim cetvelleri düzenlenigidinden bu belgeler tevsik edici belge kabul edilecektir. Bankaların internet şubeleri üzerinden yapılan ödeme ve tahsilatlar da aynı kapsamdadır.

İş yeri kirasının, müşteriden alınan çek ile ödemesinin yapılması durumunda çekin elden kiralayan kişiye ciro edilmesi ve bu kişinin bankadan çeki tahsil etmesi ile tevsik şartı yerine getirilmiş sayılır.

Getirilen zorunluluklara uymayanlara kesilecek ceza, kazançları basit usulde tespit edilenler hakkında o yıl için belirlenen özel usulsüzlük cezası miktarından az olmamak üzere her bir işlem için bu işleme konu tutarın %10 (2/8/2024 öncesinde %5'i)udur. Bu ceza kiracı ve kiralayana ayrı ayrı uygulanır.

10. Kazançları Basit Usulde Tespit Edilen Mükelleflerde Genç Girişimci Kazanç İstisnası

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20 nci maddesine göre, ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunan ve mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla yirmi dokuz yaşını doldurmamış tam mükellef gerçek kişilerin, faaliyete başladıkları takvim yılından itibaren üç vergilendirme dönemi boyunca elde ettikleri bu kazançlarının gelir vergisi

tarifesinin ikinci diliminde yer alan tutara (2024 takvim yılı için 230.000 TL, 2025 takvim yılı için 330.000 TL) kadar olan kısmını maddede belirtilen şartlarla gelir vergisinden müstesnadır. Ayrıca aynı maddede, istisna kapsamındaki faaliyetlerden kazanç elde edilmemesi veya istisna haddinin altında kazanç elde edilmesi hallerinde dahi yıllık beyanname verileceği belirtilmiş olup genç girişimcilerde kazanç istisnasından faydalananabilmesi için beyanname verilmesi gerekmektedir. Basit usule tabi mükelleflerin Gelir Vergisi Kanununun 46 nci maddesine göre tespit edilen ticari kazançları gelir vergisinden istisna edildiğinden ve bu kazançları beyan edilmeyeceğinden basit usule tabi mükelleflerin genç girişimcilerde kazanç istisnasından yararlanmaları söz konusu olmayacağı.

Ancak kazancı basit usulde tespit edilen mükelleflerin, bu kazançlarının tamamının gelir vergisinden istisna edilmesi ve dolayısıyla beyanname verilmemesi nedeniyle genç girişimcilere yönelik olarak öngörülen gelir vergisi tarifesinin ikinci diliminde yer alan tutarlık (2024 takvim yılı için 230.000 TL, 2025 takvim yılı için 330.000 TL) kazanç istisnasından yararlanılmaması, bu mükelleflerin genç girişimci şartlarına haiz olup olmadıklarının tespitine engel teşkil etmemektedir. Dolayısıyla basit usule tabi mükelleflere talep etmeleri halinde 5510 sayılı Kanunun 81 nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendi kapsamında sağlanan sigorta prim teşvikinden yararlanmalarını teminen, bağlı bulundukları vergi dairelerince Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20 nci maddesi ve 292 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde belirtilen şartları taşıyıp taşımadıklarına dair yazı verilmesi mümkün bulunmaktadır.

11. Kazançları Basit Usulde Tespit Edilen Mükelleflerde Katma Değer Vergisi Uygulaması

Kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerin teslim ve hizmetleri KDV'den istisna edilmiş olup, bu mükelleflerin KDV Beyannamesi vermesine gerek bulunmamaktadır.

- Kazançları basit usule tabi mükellefler, mal teslimleri ve hizmet ifalarında KDV hesaplamayacakları için bunlardan mal ve hizmet alan mükelleflerin indirim konusu yapacakları bir KDV tutarı da söz konusu olmayacağı.

- Gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden mal ve hizmet satın alan kazançları basit usulde tespit edilen mükellefler, ödedikleri KDV'yi gider veya maliyet olarak dikkate alacaklardır.

Ancak, kazançları basit usulde tespit edilen ve işlemleri KDV'den istisna olduğu halde düzenledikleri belgelerde KDV gösteren veya "KDV dâhildir" mealinde bir şerhe (Belgenin KDV satırını çizerek "KDV dâhildir" yazılması veya KDV satırı yerine belgenin herhangi bir yerine "KDV dâhildir" yazılması durumu değiştirmeyecektir.) yer veren mükellefler, bu belgelerde ayrıca gösterilen veya iç yüzde yoluyla hesaplanan KDV'yi takip eden ayın yirmi sekizinci günü sonuna kadar beyan edip ödemek zorundadırlar.

Kazançları basit usulde tespit edilen mükellefler, ilgili vergi dairesine yazılı başvuruda bulunarak vergiye tâbi tutulmalarını talep edebilirler. Vergi dairesince talep tarihinden itibaren bu mükellefler için üç aylık dönemler halinde KDV mükellefiyetleri tesis edilir. Bu şekilde mükellef olanlar üç yıl geçmedikçe mükellefiyetten çıkamazlar. Mükellefler üç yıllık sürenin bitiminden önce mükellefiyetten çıkışma talebinde bulunmadıkları takdirde mükellefiyetleri yeniden üç yıl süre ile uzatılmış sayılır.

